

Sygn. akt III AUa 1935/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Staśkiewicz

Sędziowie: SSA Monika Kiwiorska-Pająk

SSA Ireneusz Lejczak (spr.)

Protokolant: Marcin Guzik

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2016 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku **T. W. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.**

przy udziale zainteresowanego (...) **Sp. z o.o. we W.**

o odpowiedzialność członka zarządu za zaległości spółki

na skutek apelacji T. W. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 maja 2015 r. sygn. akt VIII U 548/14

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia z dnia 9 grudnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. stwierdził o odpowiedzialności T. W. (1) jako członka zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. za zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne oraz Fundusz Pracy i FGŚP w łącznej kwocie 66.840,10 zł, w tym należność główna w kwocie 41.332,10 zł oraz należne odsetki za zwłokę naliczone na dzień wydania decyzji, tj. na dzień 9 grudnia 2013 r. w kwocie 25.508,00 zł.

Odpowiedzialność za w/w zaległości obejmuje zadłużenie z tytułu:

- nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od kwietnia 2008 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie należności głównej 33.672,10 zł wraz z odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji w kwocie 20.815,00 zł;

- nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od kwietnia 2008 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie należności głównej 7.660,00 zł wraz z odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji w kwocie 4,693,00 zł;

Odpowiedzialność ta ma charakter solidarny ze spółką i członkiem zarządu J. K..

Wyrokiem z dnia 28 maja 2015 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych w punkcie I oddalił odwołanie wnioskodawcy T. W. (1) od powyższej decyzji organu rentowego i w punkcie II zasądził od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kwotę 2.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następująco ustalonym stanie faktycznym.

(...) Sp. z o. o. z siedzibą we W. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy (...) pod numerem KRS (...) na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego (...) z dnia 22.11.2006r w oparciu o umowę spółki sporządzoną w dniu 10.11.2006 r. Aktem Notarialnym Repertorium A (...). Zgodnie z działem 1 rubryka 7 „dane wspólników” wspólnikami Spółki zostali: J. K. (100 udziałów o łącznej wartości 50.000,00zł oraz J. J. F. (100 udziałów o łącznej wartości 50.000,00zł), w/w osoby zostały również wpisane jako osoby wchodzące w skład organu uprawnione do reprezentacji.

Wnioskodawca został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego jako osoba wchodząca w skład organu uprawnionego do reprezentacji spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą we W. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego (...) z dnia 15.01.2007 r. jako członek zarządu. Każdy ze wspólników objął po 67 udziałów. Uchwałą Walnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 05.04.2009 r. T. W. (1) został odwołany w funkcji członka zarządu Spółki.

Zaległości wskazane w zaskarżonej decyzji powstały wobec organu rentowego z tytułu nieopłacenia obowiązkowych i ustawowych składek, których termin płatności upłynął w czasie pełnienia przez T. W. (1) funkcji członka zarządu spółki.

Mając na względzie powyższe zawiadomieniem z dnia 26.09.2013 r. wszczęto postępowanie w przedmiocie orzeczenia odpowiedzialności T. W. (1) pełniącego funkcję członka zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w okresie od 04.2008 r. do 02.2009 r. Zawiadomienie zostało wysłane wnioskodawcy za pośrednictwem Poczty Polskiej listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Przesyłka była dwukrotnie awizowana i pozostawiona w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

Zawiadomieniem z dnia 04.11.2013 r. organ rentowy poinformował wnioskodawcę o zakończeniu postępowania wyjaśniającego (przesyłka została odebrana w dniu 19.11.2013 r. przez wnioskodawcę).

W dniu 09.12.2013 r. organ rentowy wydał również decyzję dotyczącą przeniesienia odpowiedzialności za zaległości (...) Sp. z o. o. na J. K..

W toku prowadzonego postępowania przez ZUS nie stwierdzono okoliczności skutecznej eskulpacji w oparciu o art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej. Organ rentowy podjął czynności zmierzające do wyegzekwowania w/w należności, jednak bez zamierzonego rezultatu. W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego wierzyciel ustalił, iż Spółka posiada rachunek bankowy w Banku (...) S. A. Dyrektor Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych we W. jako organ egzekucyjny dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego dłużnika. Z uwagi na zbieg egzekucji organem wyznaczonym do łącznego prowadzenia egzekucji wyznaczony został Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego. Postanowieniem z dnia 11.01.2013 r. umorzone zostało postępowanie egzekucyjne z uwagi na fakt, iż dalsze prowadzenie tego postępowania stało się niecelowe. W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego ustalono, że Spółka nie ma siedziby i nie prowadzi działalności pod adresem zgłoszonym w dokumentach rejestracyjnych, a więc we W. przy ul. (...) oraz przy ul. (...), co potwierdziła właściwa miejscowo jednostka Policji. Prezes Zarządu J. K. potwierdził brak po jej stronie majątku pozwalającego na zaspokojenie długów, Spółka nie

posiada nieruchomości zaewidencjonowanych w Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych, nie figuruje w Centralnej Informacji o Zastawach Rejestrowych, nie posiada zarejestrowanych pojazdów mechanicznych, nie ujawniono innych składników majątkowych podlegających egzekucji, od dnia 14.08.2010 r. nie ma środków na rachunkach bankowych w (...) Bank S. A., od sierpnia 2011 r. nie ma środków na rachunku w Bank (...) S. A., od dnia 10.09.2012 r. nie posiada środków pieniężnych na rachunku bankowym w (...) Bank (...) S. A., więc niemożliwie jest wyegzekwowanie w tym postępowaniu żadnych należności. Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego stwierdził, iż bezspornie dalsze prowadzenie postępowania staje się niecelowe, ponieważ nie doprowadzi do uzyskania jakichkolwiek kwot pieniężnych, a w szczególności na zaspokojenie powstałych wydatków egzekucyjnych. Bezskuteczność egzekucji wynika z braku po stronie Spółki zarówno majątku, jak i źródeł przychodu z powodu nieprowadzenia przez nią działalności gospodarczej.

Jak wynika z akt rejestrowych w dniu 19.12.2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym (...) wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (sygn. akt KM (...)) z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych (art. 824 § 1 pkt 3 kpc). Zgodnie z uzasadnieniem niniejszego postanowienia zobowiązana Spółka nie figuruje jako właściciel pojazdu w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców. W stosunku do Spółki postępowanie egzekucyjne prowadzi: Naczelnik Urzędu Skarbowego W., Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego we W., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym (...) T. W. (2), Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w O.G. O.. W dniu 16.01.2013 r. zostało złożone doniesienie do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa. Komornik stwierdził, iż dochodzenie majątkowe pozostaje bez rezultatu, a egzekucja jest bezskuteczna.

Powyższe okoliczności potwierdziły fakt niemożności wyegzekwowania wierzytelności na drodze postępowania egzekucyjnego. Z uwagi na powyższe organ rentowy decyzją z dnia 09.12.2013 r. orzekł, iż T. W. (1) jako członek zarządu odpowiada solidarnie ze spółką i J. K. za zaległości płatnika (...) Sp. z o. o. z siedzibą we W. z tytułu nieopłacenia składek za okres od kwietnia 2008 r. do lutego 2009 r., czyli w okresie, kiedy pełnił funkcję członka zarządu.

W dniu 15.05.2009 r. została zawarta umowa nr (...) o rozłożenie na raty należności z tytułu składek pomiędzy ZUS a Spółką (...). Organ rentowy rozłożył na raty należności z tytułu składek wg stanu na dzień 17.03.2009 r. w ogólnej kwocie 47.889,19 zł za okres od stycznia 2008 r. do lutego 2009 r.

Pismem z dnia 27.10.2009 r. organ rentowy poinformował Spółkę, że w związku z niedopełnieniem warunków spłaty zadłużenia z tytułu składek wymienionych w umowie z dnia 15.05.2009 r. umowa uległa rozwiązaniu z dniem 30.07.2009 r. Z uwagi na opóźnienie o okres dłuższy niż 14 dni w wykonywaniu ustawowego obowiązku opłacenia w wysokości wynikającej z dokumentacji rozliczeniowej i w terminie ustawowo określonym składki bieżącej za miesiąc czerwiec 2009 r. na Fundusz Pracy nastąpiło rozwiązanie umowy, a należności stały się wymagalne wraz z odsetkami za zwłokę naliczonymi na zasadach określonych w ustawie Ordynacja podatkowa i podlegały ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Płatnik Składek opłacił tylko dwie raty układu ratalnego.

Z akt sprawy wynika, że na datę podpisania umowy o rozłożenie na raty należności z tytułu składek (tj. na dzień 15.05.2009 r. - a więc wtedy, gdy T. W. (1) nie był już członkiem zarządu), Spółka posiadała zaległości na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i FGŚP za okres od stycznia 2008 r. do lutego 2009 r. W związku z zaplaceniem dwóch rat należności uległy zmniejszeniu i decyzją z dnia 09.12.2013 r. organ rentowy orzekł o odpowiedzialności T. W. (1) za zaległości Spółki za okres od kwietnia 2008 r. do lutego 2009 r. Z powyższego wynika, że Spółka przez ponad rok nie płaciła składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i FGŚP. Z przedkładanych rachunków zysków i strat wynikało, że w 2006 r. Spółka wykazywała stratę w wysokości 20.805,45 zł, w roku 2007 - 58.024,46 zł, a w roku 2008 r. strata wyniosła aż 163.843,72 zł, w roku 2009 - 161.954,95 zł. Niewykonanie zobowiązań wobec organu rentowego miało zatem charakter trwały. Mimo tak trudnej, stale pogarszającej się sytuacji finansowej T. W. (1) zaniechał złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości godząc tym samym w interesy wierzycieli. Ponadto nie wykazał, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy i nie wskazał obecnie mienia Spółki, z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie zaległości składkowych spółki w znacznej części.

T. W. (1) miał, podobnie jak dwóch innych wspólników, 1/3 udziałów. Był członkiem zarządu. Zarząd był 3-osobowy, nie było prezesa. Wnioskodawca zajął się prowadzeniem restauracji. J. K. zajmował się sprawami finansowymi a J. F. był wspólnikiem kapitałowym. Spółka powstała około 2006 r., zaś restauracja ok. 2007 r. Spółka zajmowała się także działalnością cateringową i produkcją garmazeryjną. Zatrudniała pracowników. Przed otwarciem restauracji było zatrudnionych ok. 4-5 osób, po jej otwarciu ok. 30 osób. Do lutego 2009 r. spółka nie wykazała rocznego zysku z uwagi na rozliczenie wcześniejszych kosztów inwestycyjnych. W momencie rezygnacji powoda z funkcji członka zarządu, Spółka posiadała majątek w postaci wyposażenia restauracji: urządzenia kuchenne w tym piec komercyjno-parowy wart ok. 20.000,00 zł. W ocenie wnioskodawcy wartość tego wyposażenia wynosiła ok. 400.000,00 zł. Inwentaryzacja była wykonana przez menadżerów restauracji. Odchodząc ze spółki, T. W. (1) wiedział o długach wobec ZUS i o wartość tych długów obniżył cenę swoich udziałów. Był to jeden z elementów negocjacji ceny jego udziałów z pozostałymi wspólnikami. Wnioskodawca nie zgłaszał ani nie wnioskował o zgłoszenie wniosku o upadłość, gdyż w jego ocenie nie było ku temu podstaw - majątek spółki, w tym kapitały własne, kapitały zapasowe, przewyższały długi spółki. Oprócz restauracji spółka miała sieć barów. W uznaniu powoda, nie odpowiada on za długi składkowe spółki gdyż w momencie jego odejścia ze spółki jej sytuacja finansowa pozwalała na spłatę wszelkich zadłużeń.

Finansami w spółce zajmował się zainteresowany J. K.. Każdy z członków zarządu miał dostęp do tych funduszy, ale wszelkie rozliczeń dokonywał J. K.. Wnioskodawca nie kontrolował, w jaki sposób on dysponuje tymi środkami. Zdaniem powoda środki na zapłatę były, jednak spółka musiała spłacać zobowiązania wobec innych kontrahentów i kapitał obrotowy nie pozwalał na spłatę jednorazową zadłużenia z tytułu składek. Była to jedna z innowacyjnych restauracji, znajdowała się w bardzo dobrej lokalizacji i były wszelki przesłanki by dobrze prosperowała. Restauracja została sprzedana przez zainteresowanego.

W uznaniu zainteresowanego, J. K., nie jest prawdą, aby powód obniżył wartość swoich udziałów o długi spółki. W jego przekonaniu zawyżył ich wartość. W lutym 2009 r. zarówno zainteresowany jak i powód wiedzieli o wielu długach, w tym zobowiązaniach wobec ZUS. Wszelkich opłat dokonywali księgowy, menadżer, a także powód w okresie kiedy był menadżerem. Zainteresowany nigdy nie zarządzał finansami i nie prowadził kasy spółki przed odejściem powoda. Nie sprzedał restauracji, po wypowiedzeniu umowy najmu właściciel lokalu wynajął ją innej firmie. Spółka została bez lokalu, część wyposażenia została zajęta przez komorników, a część została oddana, gdyż widniała w umowie wynajmu i nie stanowiła własności spółki, pozostałą część zabrali wierzyciele w rozliczeniu. Komornicy egzekwowali długi dostawców.

Wobec tak ustalonego stanu faktycznego sprawy Sąd I instancji uznał, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, zasadnym jest przeniesienie na wnioskodawcę odpowiedzialności za zobowiązania spółki z uwagi na to, iż pozwany organ rentowy wykazał należyte bezskuteczność egzekucji wobec spółki.

Strona pozwana wykazała, że w trakcie pełnienia przez wnioskodawcę funkcji członka zarządu doszło do powstania zaległości oraz, że egzekucja wobec spółki była bezskuteczna. Z tych też względów niezasadnym jest zarzut wnioskodawcy jakoby organ rentowy nie wykazał przesłanek bezskuteczności egzekucji, tym bardziej, że nie był jedynym wierzycielem spółki. Nadto wnioskodawca w toku postępowania nie wykazał, iż wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości.

W ocenie Sądu, fakt istnienia zaległości na koncie Spółki wskazuje na istnienie problemów z regulowaniem zobowiązań datowanych na okres znacznie wcześniejszy niż zaległości objęte zaskarżoną decyzją.

Sąd uznał nadto, iż zasadne jest stanowisko organu rentowego w przedmiocie poniesienia przez wnioskodawcę winy za nie zgłoszenie wniosku o upadłość Spółki. Podstawą ogłoszenia upadłości dłużnika jest jego niewypłacalność, a niewypłacalny jest wówczas, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

Wnioskodawca zatem powinien wykazać, że nie było podstaw do wniesienia wniosku o upadłość lub postępowania układowego, albowiem prowadzona przezeń restauracja była wypłacalna lub, że nie ponosi on winy w nie zgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub nie wszczęciu postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości. Ze stanu faktycznego sprawy wynika, że wnioskodawca posiadając pełną wiedzę o kondycji finansowej, braku perspektyw prowadzenia przynoszącej zyski działalności gospodarczej oraz narastających stale zaległości składkowych i braku możliwości ich realnej spłaty - nie podjął we właściwym terminie działań zmierzających do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcia postępowania układowego. W takiej sytuacji wnioskodawca nie może bronić się wyłącznie intencjami, których celem było dalsze istnienie tego podmiotu z uwagi na jego długoletnie istnienie i markę z tym związaną, a także na grono stałych klientów restauracji. Samo zatem subiektywne przekonanie o niemożności zgłoszenia wniosku o upadłość lub wszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości – nie oznacza obiektywnego braku zawinienia w niedokonaniu tej czynności i nie wystarcza do uwolnienia się od odpowiedzialności za zobowiązanie składkowe wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Słusznie wskazał organ rentowy, iż wnioskodawca przez cały czas pełnienia funkcji członka zarządu miał wiedzę o złej sytuacji finansowej spółki. Wobec powyższego wniosek o ogłoszenie upadłości czy o powołanie kuratora do prowadzenia spraw spółki powinien być zgłoszony już we wcześniejszym okresie.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe przez Sąd wykazało jednoznacznie, że Spółka aktualnie nie posiada mienia, które mogło zaspokoić w znacznej części należności strony pozwanej. Dołączone do akt wykazy mienia spółki nie mogą stanowić przekonującego dowodu na posiadanie przez spółkę majątku, gdyż nie są podpisane, nie są też oficjalnym dowodem typu inwentaryzacja. Zostały sporządzone przez powoda, na jego rzecz, bez zapoznania z nimi pozostałych współników.

Mienie, którego wskazanie zwalnia członka zarządu z odpowiedzialności za zaległości składkowe musi być realne, zostać przez członka zarządu wskazane i istnieć w dacie, gdy zostało wskazane. Okoliczności te powinien wskazać członek zarządu podając dane umożliwiające przeprowadzenie z tego mienia skutecznej egzekucji.

W świetle powyższych ustaleń sporna decyzja pozwanego może się ostać i nie może podlegać zmianie – o czym Sąd Okręgowy orzekł w punkcie I wyroku na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach, zawarte w II punkcie wyroku, oparto na art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013r, poz. 490).

Powyższy wyrok w całości zaskarżył pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając mu naruszenie:

- art. 116 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa w związku z art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niewłaściwą wykładnię i uznanie, że wnioskodawca, jako członek zarządu spółki (...) ponosi odpowiedzialność za zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych spółki;
- art. 233 § 1 kpc przez przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów i dokonanie oceny zeznań świadków i innych dowodów bez wszechstronnego ich rozważania, w szczególności przez przyjęcie, że wnioskodawca ponosi winę za niezgłoszenie wniosku o upadłość spółki, że ze stanu faktycznego wynika, iż spółka była niewypłacalna w okresie pełnienia przez niego funkcji członka zarządu i że wnioskodawca posiadał wiedzę o kondycji finansowej spółki, mimo że nie znajduje to oparcia w materiale dowodowym sprawy,
- art. 217 § 2 kpc przez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego z opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność braku podstaw do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości spółki w okresie od kwietnia 2008 r. do kwietnia 2009 r.;

- - art. 328 § 2 kpc przez wadliwe sporządzenie uzasadnienia polegające na braku prawidłowej podstawy prawnej, brak wskazania z jakich przyczyn Sąd oddalił wniosek o powołanie biegłego, brak prawidłowego wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie odwołania oraz zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy jest bezzasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia i rozważania prawne Sądu Okręgowego, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania. Sąd Apelacyjny podzielił również stan prawny wskazany jako podstawę prawną rozstrzygnięcia.

W sprawie sporna kwestia sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawca, jako członek zarządu, ponosi subsydiarną odpowiedzialność za zaległości zainteresowanej spółki (...) z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od kwietnia 2008 r. do lutego 2009 r. Przy czym nie było sporne, że w spornym okresie wnioskodawca pełnił funkcję członka zarządu spółki. Nie była również kwestionowana przez niego wysokość wyliczonych przez organ rentowy należności z tytułu zaległych składek.

W pierwszej kolejności za niezasadny uznać należy zawarty w apelacji zarzut przekroczenia przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów, bowiem skuteczna obrona stanowiska skarżącego w tym zakresie wymagałaby wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego oraz brak jest wszechstronnej oceny wszystkich istotnych dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 lipca 1998 r., sygn. akt II UKN 151/98, z dnia 4 lutego 1999 r., sygn. akt II UKN 459/98, z dnia 5 stycznia 1999 r., sygn. akt II UKN 76/99). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., sygn. akt II CKN 817/00). W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy należycie wyjaśnił sprawę, a przeprowadzona ocena dowodów jest prawidłowa i odpowiada powyższym kryteriom. Apelacja nie wykazuje uchybień w rozumowaniu Sądu które podważałyby prawidłowość dokonanej oceny. Natomiast naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu przesłanek tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna czego, zdaniem Sądu Apelacyjnego, pełnomocnik wnioskodawcy we wniesionej apelacji nie uczynił.

Poza tym z uwagi na wyjaśnienie okoliczności dotyczących sytuacji finansowej spółki w okresie pełnienia przez wnioskodawcę funkcji członka zarządu nie zachodziła konieczność przeprowadzenia w tym zakresie dowodu z opinii biegłego, wobec czego słusznie Sąd Okręgowy oddalił ten wniosek dowodowy.

Niezasadny był także zarzut niepełnego uzasadnienia, gdyż uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie konieczne elementy, o których mowa w art. 328 § 2 kpc.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących naruszenia prawa materialnego, to również są one niezasadne, bowiem Sąd Okręgowy zasadnie stwierdził, iż w rozpoznawanej sprawie zaistniały przesłanki odpowiedzialności wnioskodawcy na

zasadzie określonej w art. 116 § 1 i 2 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. z 2005 r., Nr 8 poz. 60 z późn. zm.) w związku z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74).

Należy podkreślić, że w świetle powyższych przepisów do przyjęcia subsydiarnej odpowiedzialności członka zarządu spółek kapitałowych konieczne jest ustalenie przesłanek pozytywnych, czyli: bezskuteczności egzekucji zaległości składkowej oraz powstania zobowiązania w okresie pełnienia funkcji członka zarządu. Przy czym członek zarządu może się uwolnić od tej odpowiedzialności jeżeli wykaze tzw. przesłanki negatywne, to jest że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy lub wskazał mienie spółki oraz, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Odnosnie przesłanki bezskuteczności egzekucji, to niewątpliwie organ rentowy wykazał, że egzekucja należności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za sporny okres, prowadzona przez organ egzekucyjny, okazała się bezskuteczna. W toku bowiem prowadzonego postępowania egzekucyjnego przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego dokonano zajęcia rachunków bankowych spółki, jednak nie stwierdzono na nich środków pieniężnych. Nadto ustalono, że spółka nie posiada: nieruchomości, zarejestrowanych pojazdów mechanicznych, ani innych składników majątkowych. Wobec powyższego Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego stwierdził, iż dalsze prowadzenie postępowania egzekucyjnego jest niecelowe. O bezskuteczności egzekucji wobec spółki dowodzi również postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z dnia 19 grudnia 2013 r. wydane przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...).

W świetle tych okoliczności należy stwierdzić, że bezskuteczność egzekucji za sporny okres została stwierdzona przez organ egzekucyjny w sposób wymagany prawem. Tym bardziej, że pełnomocnik wnioskodawcy w apelacji w istocie nie kwestionował spełnienia tej przesłanki, jak również przesłanki pełnienia przez wnioskodawcę funkcji członka zarządu w okresie od kwietnia 2008 r. do lutego 2009 r. Tym samym należy uznać, że organ rentowy wykazał istnienie przesłanek pozytywnych.

Wobec tego aby wnioskodawca mógł się uwolnić od odpowiedzialności za zaległości składkowe spółki winien był wykazać przesłanki negatywne. Przy czym poza sporem jest, że wnioskodawca nie wskazał majątku spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części. Poza tym postępowanie dowodowe jednoznacznie wykazało, że Spółka nie posiada mienia, z którego można wyegzekwować zaległości składkowe. Natomiast zarzuty pełnomocnika wnioskodawcy koncentrowały się na tym, iż zebrany materiał dowodowy w sprawie nie jest wystarczający do uznania, iż w okresie pełnienia funkcji członka zarządu przez wnioskodawcę zaistniały przesłanki dla złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki i w konsekwencji, że wnioskodawca nie ponosi winy za niezłożenie wniosku o upadłość spółki.

Zarzuty te są chybione.

Należało bowiem zwrócić uwagę, że odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością statutowana treścią normatywną art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej jest sankcją za nieprawidłowe kierowanie sprawami spółki w sposób prowadzący do bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce. Przejawem kierowania sprawami spółki w wymieniony sposób jest niezłożenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości. Odpowiedzialność członków zarządu oparta jest na zasadzie winy, z tym, że ustawodawca wprowadza tu domniemanie winy w wadliwym prowadzeniu spraw spółki, które doprowadziło do sytuacji, w której egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna. Członek zarządu może uwolnić się od ponoszenia osobistej odpowiedzialności za jej zadłużenie poprzez wykazanie jednej z wskazanych wyżej okoliczności egzoneracyjnych.

Należy podkreślić, że podstawą ogłoszenia upadłości dłużnika zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. prawo upadłościowe (Dz. U. z 2015 r., poz. 233) jest jego niewypłacalność. Z kolei w świetle obowiązującego w spornym okresie przepisu art. 11 ust. 1 ustawy prawa upadłościowego dłużnik jest niewypłacalny, gdy utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. W świetle tego każdorazowo brak realizacji zobowiązania w wymaganym terminie będzie skutkowało uznaniem, iż w przypadku dłużnika zachodzi stan jego

niewypłacalności. Nie ma tutaj znaczenia, z jakiego powodu nie wypełnia on swoich wymagalnych zobowiązań, jaki jest okres tego opóźnienia, ani też, jaka jest wysokość długu w porównaniu do stanu jego aktywów. Nie ma również znaczenia, czy są to zobowiązania publicznoprawne, czy cywilnoprawne oraz to, czy są one stwierdzone tytułem egzekucyjnym, czy wykonawczym.

Z akt sprawy jasno wynika, że spółka w stosunku do organu rentowego zaprzestała uiszczania zobowiązań składkowych za okres od stycznia 2008 r. do lutego 2009 r., a więc w okresie pełnienia przez wnioskodawcę funkcji członka zarządu. Co prawda okres objęty zaskarżoną decyzją jest krótszy, jednak wynika to częściowej zapłaty zaległości przez spółkę na mocy umowy ratalnej. W świetle tych okoliczności należy stwierdzić, że niepłacenie w stosunku do organu rentowego należności, bez kwestionowania zasadności tych zobowiązań, jasno wskazuje na spełnienie przesłanki niewypłacalności i w konsekwencji na istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości. W takiej sytuacji wnioskodawca, jako członek zarządu, był obowiązany do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego. Żaden z tych wniosków nie został zgłoszony. Nadto wnioskodawca nie wykazał, że to zaniechanie nastąpiło bez jej winy. Należy podkreślić, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przytoczonym przez Sąd Okręgowy, które w całości podziela Sąd Apelacyjny, brak po stronie członka zarządu spółki wiedzy o jej kondycji finansowej nie jest okolicznością świadczącą o tym, że niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 116 §1 pkt 1 lit. b Ordynacji podatkowej nastąpiło bez jego winy. Na tym założeniu opiera się również przypisanie odpowiedzialności w zarządach wieloosobowych. Organem spółki jest zarząd, jako całość, a nie jego poszczególni członkowie. Dlatego niewiedza o stanie finansowym osoby prawnej i brak doświadczenia w prowadzeniu spraw spółki, co do zasady pozostają obojętne dla oceny braku winy członka zarządu.

Mając powyższe rozważania na względzie za trafny należało uznać pogląd Sądu Okręgowego, że brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż wnioskodawca uwolnił się od odpowiedzialności osobistej za zobowiązania zainteresowanej spółki (...) względem organu rentowego.

Reasumując, należy stwierdzić, że organ rentowy jednoznacznie wykazał, że w sprawie zachodzą łącznie obydwie przesłanki pozytywne, natomiast wnioskodawca nie wykazał, iż zachodzi jedna z przesłanek uwalniających go od tej odpowiedzialności. Wobec tego słusznie Sąd Okręgowy oddalił

W tym stanie rzeczy skoro wszystkie, powołane w ramach podstawy apelacji zarzuty okazały się nieuzasadnione, podlega ona jako nieusprawiedliwiona oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

SSA Monika Kiwiorska-Pająk SSA Barbara Staśkiewicz SSA Ireneusz Lejczak

R.S.